

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีจุดประสงค์ 3 ประการ ประกอบด้วย (1) เพื่อศึกษาภาวะทางการค้าโดยรวม รวมไปถึงโครงสร้าง ภาวะเป็ยบ และมาตรการเกี่ยวกับการนำเข้า และการส่งออกระหว่างไทยกับรัสเซีย (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการนำเข้า และมูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับรัสเซีย และ (3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าไทยกับสินค้าจากกลุ่มประเทศ ASEAN ในตลาดรัสเซีย โดยยกรณีสึกษาเปรียบเทียบกับสินค้าจากมาเลเซียในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งผลการศึกษาทั้งหมดสามารถสรุปได้ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษาภาวะทางการค้าระหว่างไทยกับรัสเซีย

ไทยและรัสเซียมีมูลค่าการค้าระหว่างกันสูงขึ้นนับตั้งแต่สหภาพโซเวียตล่มสลาย แต่หากเปรียบเทียบกับมูลค่าการค้าทั้งหมดของทั้งสองประเทศ พบว่าการค้าระหว่างกัน มีสัดส่วนเพียงไม่ถึงร้อยละ 1 ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของทั้งสองประเทศ สินค้าส่งออกของไทยไปยังรัสเซียที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ ผลไม้กระป๋องและแปรรูป และเสื้อผ้าสำเร็จรูป สินค้านำเข้าจากรัสเซียมาไทยที่สำคัญ ได้แก่ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ น้ำมันดิบ เชื้อเพลิงอื่น ๆ ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์ และแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ ปัญหาและอุปสรรคทางการค้าที่สำคัญ ประกอบด้วย ความไม่แน่นอนในการทำธุรกรรมกับภาคเอกชนรัสเซีย ภาวะเป็ยบและระบบภาษีของรัสเซียที่มีความยุ่งยาก ภาษาและวัฒนธรรม เป็นต้น อีกทั้งภาพรวมทางการค้าระหว่างกลุ่มประเทศ ASEAN

กับรัสเซียยังอยู่ในระดับที่ต่ำมาก มาเลเซียมีมูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังรัสเซียมากที่สุด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546

สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการนำเข้าและมูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับ รัสเซีย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการนำเข้าของไทยจากรัสเซีย พบว่า อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อหนึ่งดอลลาร์สหรัฐฯ และมูลค่าการนำเข้าของไทยจากรัสเซียในไตรมาสก่อนหน้า เป็นปัจจัยที่กำหนดมูลค่าการนำเข้าของไทยจากรัสเซีย โดยมูลค่าการนำเข้าของไทยจากรัสเซียมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อหนึ่งดอลลาร์สหรัฐฯ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการนำเข้าของไทยจากรัสเซียในไตรมาสก่อน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญ โดยปัจจัยทั้ง 2 ตัวนี้ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -27.021 และ 0.397 ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 99 และ 95 ตามลำดับ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังรัสเซีย พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของรัสเซีย อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินรูเบิลต่อหนึ่งดอลลาร์สหรัฐฯ และมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังรัสเซียในไตรมาสก่อนหน้า เป็นปัจจัยที่กำหนดมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังรัสเซีย โดยมูลค่าการนำเข้าของไทยจากรัสเซียมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินรูเบิลต่อหนึ่งดอลลาร์สหรัฐฯ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของรัสเซีย และมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังรัสเซียในไตรมาสก่อน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญ โดยปัจจัยทั้ง 3 ตัวนี้ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0002, -12.327 และ 0.465 ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 99, 95 และ 90 ตามลำดับ

สรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าไทยกับสินค้าของ มาเลเซียในตลาดรัสเซีย ปี พ.ศ. 2552

ในปี พ.ศ. 2552 ไทยมีกลุ่มสินค้าที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากกว่า สินค้าจากมาเลเซียในตลาดรัสเซีย ($RCA > 1$) จำนวน 31 กลุ่ม กลุ่มสินค้าที่ไม่มีความ ได้เปรียบเมื่อเทียบกับสินค้าจากมาเลเซีย ($RCA < 1$) จำนวน 16 กลุ่ม กลุ่มสินค้าที่ ส่งออกไปยังรัสเซียโดยไม่มีการแข่งขันจากสินค้าของมาเลเซีย จำนวน 23 กลุ่ม และ กลุ่มสินค้าที่ไม่ได้ส่งออกไปยังรัสเซีย จำนวน 21 กลุ่ม ในส่วนของมาเลเซียมีกลุ่มสินค้า ที่ส่งออกไปยังรัสเซียโดยไม่มีการแข่งขันจากสินค้าของไทย จำนวน 6 กลุ่ม และกลุ่ม สินค้าที่ไม่ได้ส่งออกไปยังรัสเซีย จำนวน 41 กลุ่ม โดยมีกลุ่มสินค้าที่ทั้งสองประเทศ ไม่ได้ส่งออกไปยังรัสเซีย จำนวน 15 กลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการค้าระหว่างไทยกับรัสเซีย

จากการศึกษา พบว่า มูลค่าการค้าระหว่างไทยและรัสเซียมีมูลค่าไม่สูงมาก เนื่อง ด้วยอุปสรรคทางการค้าที่สำคัญ คือ รูปแบบการทำธุรกรรมของภาคธุรกิจของรัสเซีย ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน รวมถึงมาตรการทางภาษีและกฎระเบียบทางการค้าที่ มีความยุ่งยาก ดังนั้น การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศรัสเซีย ประชากรรัสเซีย และภาษาถือเป็นวิธีการที่จะสามารถแก้ปัญหาในเบื้องต้นได้ โดยเฉพาะภาษารัสเซียนั้น ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อทางการค้ากับภาคธุรกิจของรัสเซีย เพราะนัก- ธุรกิจชาวรัสเซียจะไม่ค่อยสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ประกอบกับขั้นตอนทางเอกสารทาง ศุลกากรส่วนใหญ่จะเป็นภาษารัสเซีย ถ้าภาคธุรกิจส่งออกของไทยสามารถสื่อสารด้วย ภาษารัสเซียอย่างมีประสิทธิภาพก็จะลดอุปสรรคและความยุ่งยากทางการค้าระหว่างกัน ได้มาก

ศักยภาพการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดรัสเซียกับสินค้าจากประเทศอื่น ๆ ใน กลุ่ม ASEAN ถือว่าอยู่ในระดับสูง แม้ว่าไทยจะไม่ได้มีมูลค่าการส่งออกไปยังรัสเซียสูง

ที่สุดในกลุ่ม ASEAN แต่ก็ไม่ได้ห่างจากประเทศที่มูลค่าส่งออกเป็นอันดับหนึ่ง คือ มาเลเซียมาก ประกอบกับจำนวนกลุ่มสินค้าส่งออกของไทยที่มีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบสูงกว่าสินค้าของมาเลเซียมีมากกว่าจำนวนกลุ่มสินค้าที่ไทยไม่มีความได้เปรียบ และไทยมีจำนวนกลุ่มสินค้าโดยรวมไปยังรัสเซียมากกว่าด้วย ดังนั้น ถ้าภาคธุรกิจส่งออกของไทยสามารถจัดหรือลดอุปสรรคทางการค้ากับรัสเซียได้ มูลค่าการส่งออกของไทยก็มีโอกาสสูงที่จะขึ้นมาเป็นอันดับหนึ่งของกลุ่มประเทศ ASEAN ซึ่งมาตรการหนึ่งที่เป็นไปได้เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการค้าระหว่างกัน คือ การจัดทำข้อตกลงเรื่องเขตการเสรีระหว่างไทยกับรัสเซียที่กำลังดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้อยู่ในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

คำแนะนำเพื่อการศึกษาเพิ่มเติมในบริบทการค้าระหว่างไทยกับรัสเซีย ผู้ที่มีความสนใจที่จะศึกษาอาจจะศึกษาในภาพรวมหรือเจาะจงเฉพาะแต่ละชนิดสินค้าที่ไทยและรัสเซียมีมูลค่าการส่งออกหรือนำเข้าสูง ในส่วนของการศึกษาศักยภาพการส่งออกของไทยโดยการวัดค่าดัชนี RCA สามารถศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ที่มีศักยภาพสูงในกลุ่ม ASEAN เช่น เวียดนาม สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย